

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม ชุด “ความผูกพันแม่ลูก” มีกระบวนการในการศึกษา โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลจากข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวกับแนวเรื่องความผูกพันแม่ลูก ข้อมูลภาคเอกสาร และผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทำการกำหนดแนวเรื่อง กำหนดรูปแบบ และกำหนดเทคนิค กระบวนการ ภายในกระบวนการการกำหนดเทคนิคนั้นเป็นการแสดงการการศึกษาเพื่อหาความหมายของวัสดุประเภทสิ่งทอ เพื่อนำวัสดุที่มีความหมายเกี่ยวข้องมาสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม โดยใช้หลักการทางทัศนศิลป์ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีเอกภาพ เพื่อบรรลุผลสูงสุดต่อการศึกษาวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม ชุด “ความผูกพันแม่ลูก” โดยใช้วัสดุประเภทสิ่งทอที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของการสร้างสรรค์
2. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าทางทัศนศิลป์ของผลการสร้างสรรค์

สรุป

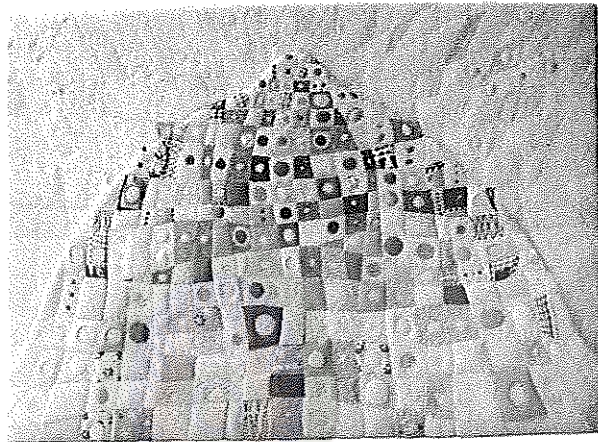
จากแนวเรื่อง รูปแบบ เทคนิคและกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันทั้งหมดแล้ว วัสดุ “สิ่งทอ” ที่กำหนดไว้เป็นวัสดุในเทคนิคสื่อผสมสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเส้นใย (fiber) กลุ่มด้าย (yarns) และกลุ่มผ้า (fabrics) โดยมีผลโดยรวมถึงความรู้สึกในทางทัศนศิลป์ (visual art) ดังนี้

1. ผลที่ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกถึงข้าวของเครื่องใช้ของทารก
2. ผลที่ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกถึงความผูกพันที่เป็นสายใยระหว่างแม่ลูก
3. ผลที่ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกถึงความรักระหว่างแม่ลูก
4. ผลที่ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกถึงความอบอุ่น ห่วงใย ห่วงหาอาทรกันระหว่างแม่ลูก
5. ผลที่ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกถึงละอียดอ่อนของผู้เป็นแม่และลูก

การสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม ชุด “ความผูกพันแม่ลูก” ได้มีการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล และทำการสร้างสรรค์เป็นผลงานสื่อผสมทั้งสิ้น 4 ระยะ จากระยะที่ 1 จนถึงระยะสุดท้ายได้

กระทำการวิเคราะห์ผลของงานจากคำวิจารณ์ของศิลปินผู้เชี่ยวชาญระดับสูง อาทิ ศาสตราจารย์ ชลูด นิ่มเสมอ ศาสตราจารย์เดชา วราชน ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง รองศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งโฉลก รองศาสตราจารย์บุญทัน เชษฐสุราษฎร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาริต เทศนา อาจารย์ประสิทธิ์ วิชายะ และอาจารย์เกษญา ตั้งตระกูลวงศ์ เพื่อนำผลมา พัฒนาผลงานเป็นลำดับ อันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสมที่มีคุณภาพ ดังต่อไปนี้

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1

ภาพที่ 59 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1

ชื่อผลงาน สายใยแห่งความผูกพันแม่ลูก 1

ขนาด 135 X 175 ซม.

เทคนิค ผ้า ใยสังเคราะห์ เส้นใย

ด้านแนวเรื่อง

ผลงานจะสื่อถึงเรื่องราวของความรักระหว่างแม่กับลูก ซึ่งเปรียบเสมือนเป็น สายใยที่ผูกพันคนทั้งสองให้มีความรักซึ่งกันและกัน ซึ่งความรู้สึกนี้อาจเกิดจากธรรมชาติที่คน ๆ หนึ่งที่เป็นลูกได้กำเนิดขึ้นในร่างกายของคนอีกคนหนึ่งที่เป็นแม่ ความผูกพันนี้ไม่อาจขาดหาย แม้กระทั่งลูกคลอดออกมาแยกร่างกายออกจากแม่แล้วก็ตาม ความรู้สึกที่เสมือนเป็นสายใยได้ เกี่ยวพันให้คนทั้งสองมีความรักและผูกพันกันอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ด้านรูปแบบ

ด้านรูปแบบ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบนามธรรม โดยในรายละเอียดของแต่ละรูปทรง ผู้วิจัยได้ใช้รูปทรงของทรงวงกลมเป็นรูปทรงหลัก และใช้เส้นคลื่นทั้งแนวตั้ง แนวนอนหลายเส้น วางในลักษณะตัดกันเกิดเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ทั้งภาพ

ด้านเทคนิคและกระบวนการ

ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสิ่งทอ ได้แก่ ไผ่ฝ้าย นุ่น ไผ่โพลีเอสเตอร์ ค้ายไหมพรม ค้ายโครเซต ค้ายเย็บจักร ไหมปักคอสติส เส้นค้ายยางยืด ผ้าฝ้าย ผ้าสาธู ผ้ามันลิน ผ้าปาน ผ้าถัก ผ้าไมถักทอ (ผ้าโปร่งลายดอกไม้) แผ่นไผ่โพลีเอสเตอร์ ผ้าสำลี วัสดุทั้งหมดนี้เป็นวัสดุที่ใช้ได้จริงสำหรับทารกและเด็ก และผู้สร้างสรรค์ได้นำมาสร้างเป็นรูปทรงต่างๆ ด้วยการ ตัด เย็บ ปัก ผูกมัดวัสดุต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยเริ่มจากกระบวนการการทำโครงสร้างภายในให้มั่นคง แข็งแรง และถูกต้อง จากนั้นก็ห่อหุ้มโครงสร้างด้วยผ้าไผ่โพลีเอสเตอร์ที่สร้างพื้นผิวให้นุ่ม ลึก ด้วยการปักด้วยเส้นใยแล้วเก็บรายละเอียดด้วยการสร้างรูปทรงลอยตัวเล็ก ๆ มาติดแขวนเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ผลที่ปรากฏ

รูปทรงของทรงวงอกที่จัดวางอยู่ตรงกลางภาพ ยอดทรงวงอกมีลักษณะชี้ขึ้น ด้านบน มีขนาดใหญ่ เป็นรูปทรงที่ต้องการให้เป็นจุดเด่น และทั่วทั้งภาพผู้สร้างสรรค์ใช้เส้นที่ไม่เน้นให้ชัดเจนนัก มีลักษณะเป็นคลื่นที่ให้ความหมายและรู้สึกอ่อนโยน จัดวางทั้งแนวนอนและแนวตั้งหลายเส้นตัดกันกลายเป็นช่องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ และภายในช่องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ นั้น ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้เส้นใย ค้าย และผ้า ปัก เย็บปิดทับ และขัดใยเข้าไปภายในให้นุ่มขึ้น จัดวางกลุ่มของสีผ้าให้เป็นกลุ่ม ๆ เช่น กลุ่มสีในวรรณะอันที่ต้องการสื่อความหมายถึงความอบอุ่น ความมีชีวิตชีวา กลุ่มสีในวรรณะเย็นให้ความรู้สึกสงบเย็น ปลอดภัย และกลุ่มสีเข้มที่ต้องการเน้นให้เป็นขอบเขตระหว่างรูปทรงทรงวงอก และพื้นหลัง ในด้านความหมายในผลงานชิ้นนี้ มีความชัดเจนในด้านการใช้รูปทรงที่มีความหมายตรงไปตรงมา อันแสดงถึงสัญลักษณ์ของความผูกพันระหว่างแม่กับลูก ซึ่งก็คือ รูปทรงทรงวงอก ที่เป็นได้นอกเหนือจากอาหารที่ดีที่สุดจากเลือดเนื้อของแม่สำหรับทารก คือมีผลในด้านจิตวิทยา คือ หลังคลอดน้ำนมแม่จะช่วยให้ทั้งทารกและแม่ได้ปรับตัวและอารมณ์ที่ซึมเศร้าอันเกิดจากการปรับฮอร์โมนหลังคลอดได้ดี น้ำนมของแม่จะคล้ายกับอาหารซึ่งผ่านสายรก ขณะเดียวกันในอ้อมกอดของแม่ ลูกจะได้มองเห็นหน้าแม่ ได้ยินเสียงหัวใจของแม่ เหมือนเมื่ออยู่ในท้อง ทางด้านแม่เมื่อได้กอดลูก จะเกิดการถ่ายทอดความรัก ความอบอุ่นมาสู่ลูก อารมณ์ซึมเศร้าและร้องไห้ของแม่จะค่อย ๆ หายไป เมื่อแม่รู้สึกมีเพื่อน และกำลังทำหน้าที่ ซึ่งกลายเป็นความรื่นรมย์ระหว่างการให้นมลูก การซึมเศร้าของแม่ก็จะหายไป ฉะนั้นการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จึงนับเป็นการแสดงความรู้สึกถึงสายใยสัมพันธ์ การเชื่อมโยงระหว่างชีวิตแม่กับชีวิตลูกให้ผูกพันกันอย่างแนบแน่นได้เป็นอย่างดี และในด้านเทคนิคที่ใช้วัสดุสิ่งทอเย็บติดเข้าด้วยกันมี

ผลสำคัญในด้านความรู้สึกนุ่มนวล ความอบอุ่น น่าทะนุถนอม ตลอดจนวิธีการเย็บปักด้วยมือของผู้สร้างสรรค์ยังแสดงถึง ความรักความเอาใจใส่อย่างพิถีพิถันในการดูแลสิ่งตุ๊กตาของผู้เป็นแม่ได้อีกทางหนึ่ง และนอกจากนั้น สี และ พื้นผิวของเส้นใย ด้าย และผ้าต่าง ๆ ที่ปรากฏในผลงานนี้ ยังแสดงความเป็นสายใยเล็ก ๆ ที่สัมพันธ์กับแนวเรื่อง ได้อย่างลงตัว

ข้อเสนอแนะ

ในด้านความหมายที่ผลงานให้ความรู้สึกแก่ผู้ดูนั้นยังคงคลุมเครือไม่ชัดเจนอยู่หลายประการ ประการที่ 1 คือ รูปทรงสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ทั้งภาพนั้นมีความหมายไม่ชัดเจน ซึ่งผู้สร้างสรรค์อธิบายว่าเป็นการแสดงถึงชีวิตประจำวันหรือวันเวลาที่แม่เลี้ยงลูกอย่างดีที่สุดที่ติดต่อกันอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ประการที่ 2 ผู้สร้างสรรค์เน้นการปกคลุมตาย วิธีการวางตำแหน่งของสี่ทั้งผ้า และเส้นใยจนดูเป็นงานออกแบบลวดลายผ้าจนเกินไป แต่การใช้รูปทรงของทรงวงกลมแม่มีความชัดเจนในการแสดงความหมายและสัญลักษณ์ของความผูกพันระหว่างแม่กับลูกได้ดี และใน ด้านเทคนิคที่ใช้วัสดุเย็บติดเข้าด้วยกันมีผลสำคัญในด้านความนุ่มนวล ความอบอุ่นดี หากมีการทับซ้อนกันมากขึ้นของวัสดุที่มีความบางกับบางอาจให้ความรู้สึกที่อบอุ่นและนุ่มนวล น่าทะนุถนอมมากขึ้นดังเจตนาของผู้สร้างสรรค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2

ภาพที่ 60 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2

ชื่อผลงาน สายใยแห่งความผูกพันแม่ลูก 2

ขนาด 125 X 125 ซม.

เทคนิค ผ้า ใยสังเคราะห์ เส้นใย

ด้านแนวเรื่อง

มีแนวเรื่องที่น่าเสนอเหมือนผลงานจีนที่ผ่านมาคือเป็นเรื่องราวของความรัก ความผูกพันระหว่างแม่กับลูก

ด้านรูปแบบ

ใช้รูปแบบนามธรรม โดยในรายละเอียดของแต่ละรูปทรงของทรวงอกแม่เป็น รูปทรงหลักดั้งเดิม นอกจากนั้นยังนำรูปทรงของเบาะนอนทารกที่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า และใช้รูปทรง สี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ที่เกิดจากการตัดกันของเส้นที่มาจากรูปทรงใหญ่หลายรูปทรงซ้อนกัน

ด้านเทคนิคและกระบวนการ

ใช้เทคนิคสิ่งทอและใช้วิธีการประกอบรูปทรงด้วยการเย็บด้วยมือคั่งผลงาน ระยะที่ 1 แต่ใช้วิธีการที่ทับซ้อนกันของรูปทรงมากขึ้น

ผลที่ปรากฏ

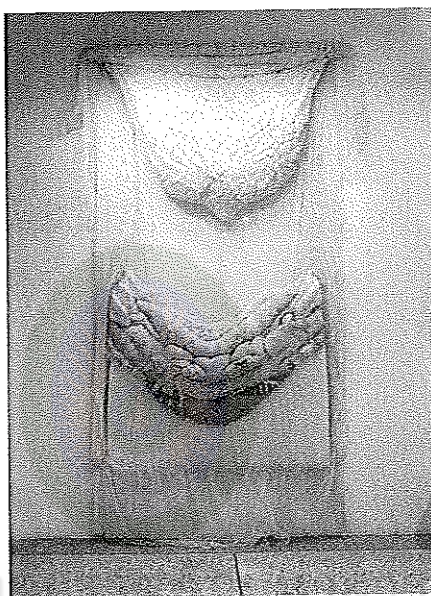
ผลงานจีนนี้มีรูปทรงทรวงอกเป็นจุดเด่นเหมือนผลงานระยะที่แล้ว แต่ผู้ สร้างสรรค์ได้เพิ่มรูปทรงเบาะนอนทารกที่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าวางเป็นขอบเขตด้านนอกของรูปร่าง ผลงานมีลักษณะนูนหนาขึ้นมาประมาณ 18 ซม. คล้ายเป็นส่วนรองรับรูปทรงทรวงอกเอาไว้ บน รูปทรงทรวงอกผู้สร้างสรรค์ได้ปักได้ในกลุ่มสี่เหลี่ยมไล่สีอ่อนแก่จนไปถึงสีขาว เหนือรูปทรงนม มีเส้นที่เป็นรูปร่างของรูปทรงทรวงอกเรียงซ้อนกันขึ้นไปด้านบนจนสุดขอบเขตของรูปทรงเบาะ นอน และมีเส้นทแยงเรียงรอบ ๆ รูปทรงทรวงอก ตัดกับรูปร่างของรูปทรงทรวงอกเกิดเป็นช่อง สี่เหลี่ยมเล็ก ๆ มากมาย แล้วภายในนั้นผู้สร้างสรรค์ได้ใช้วิธีการเดียวกับผลงานระยะที่ 1 คือ ได้ใช้ เส้นใย ด้าย และผ้า ปัก เย็บปิดทับ และขัดใยเข้าไปภายในให้นุ่มขึ้น จัดวางกลุ่มของสีผ้าให้ เป็นช่วง ๆ คือส่วนที่อยู่ใกล้รูปทรงทรวงอกเป็นสีอ่อน และไล่สีเข้มขึ้นเรื่อย ๆ จาก ด้านล่างขึ้นไปด้านบน กลุ่มสี สดคล้ายพิมพ์บนผ้า และพื้นผิวของวัสดุโดยรวมจะให้ความรู้สึก เหมือนกลุ่มสีที่มาจากเครื่องนุ่งห่มต่าง ๆ ของเด็กอ่อน เช่น มุ้งครอบเบาะนอน ผ้าอ้อม เสื้อผ้า เป็น ดัน และให้ความรู้สึกนุ่มนวล สะอาด ปลอดภัยต่ออนามัยของเด็ก

ข้อเสนอแนะ

ผลงานจีนนี้ยังสื่อความหมายแก่ผู้ดูไม่ชัดเจนอยู่อีกหลายประการ ประการที่ 1 รูปทรงหลักที่เป็นรูปทรงของทรวงอกแม่ถูกจัดวางให้มีลักษณะที่มียอดตั้งขึ้นซึ่ง ผู้สร้างสรรค์อธิบายถึงการให้นมบุตรของแม่ว่าเป็นการให้อาหารที่มาจากเลือดเนื้อเพื่อหวังให้บุตร เติบโตแข็งแรงทั้งกายและจิตใจอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของผู้เป็นแม่ก็ตาม หากแต่หลักสำคัญด้าน ของการสร้างสรรค์ซึ่งเป็นเรื่องของความรักระหว่างแม่กับลูก อันเปรียบเสมือนเป็นสายใยที่ผูกพัน คนทั้งสองให้มีความรักซึ่งกันและกันยังไม่ตรงกับรูปทรงที่ตั้งขึ้นของทรวงอกแม่เท่าใดนัก หาก

ปรับวางรูปทรงใหม่ให้มีลักษณะของยอดชี้ลง จะสื่อความหมายของการให้มนุตรมากกว่า
 ประการที่ 2 รูปทรงของทรงวงอกแม่ดูคล้ายรูปทรงของดอกบัวมากกว่า จนทำให้การสื่อความหมาย
 ของผลงานยังไม่ดี ประการที่ 3 กรอบสี่เหลี่ยมด้านรอบที่มีที่มาจากเบาะนอนของทารกทำให้ดู
 รู้สึกบีบรัดและอึดอัด ประการที่ 4 การทับซ้อนของวัสดุไม่ทำให้เกิดผลทางความรู้สึกที่อบอุ่น
 และนุ่มนวล น่าทะนุถนอม ดังเจตนาของผู้สร้างสรรค์มากนัก

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3

ภาพที่ 61 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3

ชื่อผลงาน สายใยแห่งความผูกพันแม่ลูก 3

ขนาด 145 X 220 ซม.

เทคนิค ผ้า โยสังเคราะห์ เส้นใย

ด้านแนวเรื่อง

มีแนวเรื่องที่น่าเสนอเหมือนผลงานชิ้นที่ผ่านมาคือเป็นเรื่องราวของความ
 รักความผูกพันระหว่างแม่กับลูก

ด้านรูปแบบ

ใช้รูปแบบนามธรรมดั้งเดิม และใช้รูปทรงในรายละเอียดคือ รูปทรงที่มีที่มาจาก
 จากรูปทรงทรงวงอกแม่ รูปทรงของอุ้งนอนทารก

ด้านเทคนิคและกระบวนการ

ใช้เทคนิคสิ่งทอและใช้วิธีการประกอบรูปทรงด้วยการเย็บด้วยมือดังผลงาน ผลงานระยะที่ 1 และผลงานระยะที่ 2 แต่ใช้วิธีการที่ทับซ้อนกันของรูปทรงมากขึ้น และคิดค้น วิธีการปักใยสังเคราะห์ให้มีพื้นผิวนุ่มขึ้น

ผลที่ปรากฏ

ผลงานชิ้นนี้มีรูปทรงรอบนอกที่ไม่เน้นให้ชัดเจนว่าเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเหมือน เหมือนผลงานระยะที่ 1 และผลงานระยะที่ 2 หากแต่มีรูปทรงหลักคือรูปทรงทรวงอกและรูปทรง ของอุ้งนอทรากประกอบกันขึ้นด้วยการใช้พื้นผ้าฝ้ายซึ่งมีคุณสมบัติบางเบาเป็นตัวเชื่อมโยง ส่งผลให้ รูปทรงหลักทั้งสองมีความชัดเจน โดดเด่น อันเนื่องจากเส้นรอบนอกของรูปทรงเหล่านั้นถูกวางอยู่ บนพื้นผ้าฝ้ายซึ่งมีค่าน้ำหนักที่แตกต่างกันนั่นเอง รูปทรงของทรวงอกแม่ของผลงานระยะนี้ถูกวาง อยู่ส่วนบนสุดของภาพมีฐานคว่ำลง และมียอดของทรวงอกชี้ลงเช่นกัน โดยผู้สร้างสรรค์ต้องการ ให้รูปทรงนั้นมีลักษณะท่วงท่าของแม่ที่กำลังให้น้ำนมแก่ลูก นอกจากนั้นยังคิดค้นวิธีการปักด้วยบน แผ่นใยสังเคราะห์ที่เป็นวัสดุที่ตัดเย็บเป็นรูปทรงทรวงอกแม่ ให้มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ป่อง นูนขึ้นและบวมลงสลับกันไป โดยพื้นผิวลักษณะนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษามาจากอวัยวะต่าง ๆ ที่อยู่ ภายในของทรวงอกแม่ซึ่งดูแล้วเกิดความรู้สึกละเอียด อบอุ่น และสมบูรณ์ จากนั้นได้ปักด้วยสี เหลืองและขาวซึ่งมีที่มาจากสีของน้ำนม เป็นเส้นสั้น ๆ หลายเส้นรวมกันบนพื้นผ้าฝ้ายบาง ๆ คล้าย เป็นสายธารไหลจากยอดทรวงอกลงสู่เบื้องล่าง โดยมีรูปทรงของอุ้งและเบาะนอทรากรองรับอยู่ เพราะมีเส้นด้านบนมีลักษณะโค้งขึ้นนั่นเอง ภายในรูปทรงนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้เส้นใย ค้าย และผ้า ปัก เย็บปิดทับ และขัดใยเข้าไปภายในให้นุ่มนวลขึ้น เรียงให้มีลักษณะซ้อนกันและมีเส้นที่โค้งขึ้น เกือบทุกรูปทรง จัดวางกลุ่มของสีผ้าให้เป็นช่วง ๆ คือส่วนที่อยู่ด้านบนให้เป็นกลุ่มสีอ่อน เช่น สี ขาว สีเหลือง และไล่ค่าน้ำหนักสีให้เข้มข้นเรื่อย ๆ ลงไปสู่ด้านล่าง กลุ่มสี ลวดลายพิมพ์บนผ้า และ พื้นผิวของวัสดุโดยรวมจะให้ความรู้สึกเหมือนกลุ่มสีที่มาจากเครื่องนุ่งห่มต่าง ๆ ของเด็กอ่อน เช่น มุ้งครอบเบาะนอน ผ้าอ้อม เสื้อผ้า เป็นต้น และยังทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกนุ่มนวล สะอาด ปลอดภัย ต่ออนามัยของเด็ก

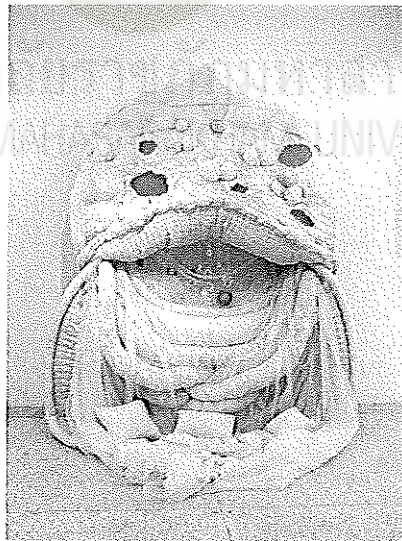
นอกจากนั้นผลงานระยะนี้ผู้สร้างสรรค์ยังเพิ่มส่วนประกอบภายในผลงานบาง จุดให้มีลักษณะลอยตัว คือ ส่วน ที่เป็นลวดกำมะหยี่ที่ตัดให้เป็นรูปการ์ตูน เช่น รูปหมี รูปหัวใจ รูป ดาว เป็นต้น ร้อยด้วยด้ายแขวนอยู่ในช่วงระหว่างกลางของภาพ คือด้านใต้รูปทรงทรวงอก และ เหนือรูปทรงอุ้งนอทราก โดยผู้สร้างสรรค์นำแนวความคิดมาจากเครื่องแขวนที่แขวนอยู่เหนืออุ้งนอทราก ของทารก ซึ่งเมื่อนำมาประกอบในผลงานแล้วทำให้ดูรู้สึกถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการหลับ

นอนของทารกที่แม่เป็นผู้ทำให้ อันเนื่องมาจากการให้ลูกพลิกพลิกและร่ำนมย์ใจก่อนที่จะนอนหลับนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ผลงานชิ้นนี้ยังสื่อความหมายแก่ผู้สังเกตได้ชัดเจนมากขึ้นด้วยผลจากการแก้ปัญหาด้านองค์ประกอบ โดยให้รูปทรงของทรงวงแม่มีลักษณะเด่น จัดวางอยู่ด้านบนของภาพ และให้มียอดชี้ลง และได้คิดค้นวิธีการปักใยสังเคราะห์ที่เป็นรูปทรงทรงวงแม่ให้มีพื้นผิวขรุขระ ลึกขึ้นด้วยด้ายหลากสี เช่น สีเหลือง สีชมพู และสีฟ้าส่งผลให้เกิดมิติมากขึ้น ตรงกลางใช้ผ้าบางซ้อนกันสองผืนหุ้มด้านหน้าด้านหลังของรูปทรงทรงวงแม่ โดยปักผ้าผืนหลังด้วยใยสีขาวและสีเหลืองอ่อนให้เป็นเส้นสั้น ๆ จัดจังหวะของเส้นให้ออกมาจากยอดของทรงวงแม่และมีทิศทางไหลลงมาสู่เบื้องล่างที่เป็นรูปทรงของอุ้งนอนทารก และในระหว่างผืนผ้าบางตรงกลาง ได้ตัดลวดกำมะหยี่สีขาวให้เป็นรูปทรงของการ์ตูน เช่น รูปหมี รูปดาว รูปดอกไม้ เป็นต้น ในส่วนของกลุ่มรูปทรงด้านล่างของภาพผู้สร้างสรรค์ใช้รูปทรงที่มีลักษณะโค้งขึ้นหลากหลายขนาด และสีสันทันเย็บติดกันให้อยู่แบบห่อหุ้มขึ้น ด้านล่างสุดของภาพมีรูปทรงสี่เหลี่ยมที่หนาพอประมาณ และมีสีขาวซึ่งส่วนนี้ทำให้ดูแล้วรู้สึกวุ่นวายเกินไป

ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4

ภาพที่ 62 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4
ชื่อผลงาน สายใยแห่งความผูกพันแม่ลูก 4
ขนาด 190 X 220 ซม.
เทคนิค ผ้า ใยสังเคราะห์ เส้นใย

ด้านแนวเรื่อง

มีแนวเรื่องที่น่าเสนอเหมือนผลงานจีนที่ผ่านมา คือเป็นเรื่องราวของความรักความผูกพันระหว่างแม่กับลูก และนอกจากนั้นผู้สร้างสรรค์ยังต้องการแสดงสิ่งที่อยู่ภายในร่างกายแม่ที่เป็นสิ่งสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูกซึ่งนั่นก็คือ ภายในของทรวงอกแม่ และส่วนภายในครรภ์ ดังข้อมูลที่ได้ศึกษาจากภาคเอกสารพบว่า ทักษะต่าง ๆ ที่ปรากฏนั้น มีความสัมพันธ์กับความรูสึกของแม่ลูกอย่างน่าอัศจรรย์

ด้านรูปแบบ

ใช้รูปแบบเหมือนผลงานที่ผ่านมา

ด้านเทคนิคและกระบวนการ

ใช้เทคนิคสิ่งทอและใช้วิธีการประกอบรูปทรงด้วยการเย็บด้วยมือคั่งผลงานผลงานระยะที่ 1, 2 และ 3 นอกจากนั้นในผลงานชิ้นนี้ ยังพัฒนาให้รูปทรงโดยรวมมีลักษณะเป็นแบบนูนสูงซึ่งเกือบเป็นรูปทรง 3 มิติ จึงส่งผลในด้านเทคนิคที่ต้องมีโครงสร้างภายในที่แข็งแรงและแน่นยำ

ผลที่ปรากฏ

ผลงานชิ้นนี้ได้พัฒนาให้รูปทรงโดยรวมเป็นแบบกึ่งสามมิติ และตัวผลงานยังใช้พื้นที่ตรงพื้นด้านล่างจัดวางรูปทรงลอยตัวลงไปด้วย ด้านองค์ประกอบยังใช้รูปทรงของทรวงอกแม่ให้มีลักษณะเด่น จัดวางอยู่ด้านบนของภาพและต้องการนำเสนอภาพที่อยู่ภายในของทรวงอกพื้นผิวด้านนอกมีลักษณะนุ่มนวล และมีปุ่มนูนเล็กใหญ่สลับกันนอกจากนั้นยังสร้างพื้นที่บางจุดให้มีลักษณะโปร่งใส สามารถมองเห็นดูด้านในได้ ตรงส่วนกลางของภาพได้ทำให้รูปทรงมีลักษณะเปิดเผยออก รับกับรูปทรงของอุ้งนอทารกที่เป็นสีขาว หุ้มด้วยผืนผ้าบางตรงกลาง และได้คัดลอกกำมะหยี่สีขาวให้เป็นรูปทรงของการ์ตูนดั้งเดิมเย็บห้อยลงมาให้มีลักษณะเป็น โมบายต์ ในส่วนของกลุ่มรูปทรงด้านล่างของรูปทรงอุ้งนอทารก ผู้สร้างสรรค์ใช้รูปทรงที่มีลักษณะโค้งขึ้นหลากหลายขนาด และสีสลับ เย็บติดกันให้อยู่ในแบบห่อหุ้มซ้อนกันขึ้นหลาย ๆ ชั้นและใช้ผ้าบางสีขาวบางเย็บปกคลุมทั้งตัวทอดยาวมาถึงพื้นด้านล่าง แล้ววางรูปทรงที่เป็นสีเหลี่ยม และรูปทรงกลม มีสีสลับขนาดแตกต่างกันจัดวางอย่างอิสระ ตัววัสดุโดยรวมสามารถให้ความหมายในเรื่องความรู้สึกที่อบอุ่น นุ่มนวล และน่าทะนุถนอม มากยิ่งขึ้นอันเนื่องจากรูปทรงโดยรวมเป็นแบบกึ่งสามมิติมีความลึกทับซ้อนกันหลายชั้นนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ผลงานชิ้นนี้ได้พัฒนาให้รูปทรงโดยรวมเป็นแบบกึ่งสามมิติ และตัวผลงานยังใช้พื้นที่ตรงพื้นด้านล่างจัดวางรูปทรงลอยตัวลงไปด้วย ซึ่งเป็นผลจากการแก้ปัญหาของชิ้นก่อน

หน้านี้ในรูปแบบทรงบางจุดที่ดูแข็งแรงเกินไป ด้านองค์ประกอบยังใช้รูปทรงของทรวงอกแม่ให้มีลักษณะเด่น จัดวางอยู่ด้านบนของภาพและต้องการนำเสนอภาพที่อยู่ภายในของทรวงอก พื้นผิวด้านนอกมีลักษณะนุ่มนวล และมีปุ่มนูนเล็กใหญ่สลับกันนอกจากนั้นยังสร้างพื้นที่บางจุดให้มีลักษณะโปร่งใสสามารถมองเห็นรูปร่างในได้ ตรงส่วนกลางของภาพได้ทำให้รูปทรงมีลักษณะเปิดเผยออก รับกับรูปทรงของอุ้งนอทรากที่เป็นสีขาว หุ้มด้วยผืนผ้าบางตรงกลางและได้ตัดลวดกำมะหยี่สีขาวให้เป็นรูปทรงของการ์ตูนดั้งเดิมเย็บห้อยลงมาให้มีลักษณะเป็นเครื่องแขวน(โมบายล์) ในส่วนของกลุ่มรูปทรงด้านล่างของรูปทรงอุ้งนอทราก ผู้สร้างสรรค์ใช้รูปทรงที่มีลักษณะโค้งขึ้นหลากหลายขนาด และสีเส้น เย็บติดกันให้อยู่ในแบบห่อหุ้มซ้อนกันขึ้นหลาย ๆ ชั้นและใช้ผ้าบางสีขาวบางเย็บปกคลุมทั้งตัวทอดยาวมาถึงพื้นด้านล่าง แล้ววางรูปทรงที่เป็นสี่เหลี่ยม และรูปทรงกลม มีสีเส้นขนาดแตกต่างกันจัดวางอย่างอิสระ ในด้านของผลสัมฤทธิ์ของผลงานซึ่งผู้สร้างสรรค์พยายามแก้ปัญหาบางจุดที่เกิดจากผลงานชิ้นที่แล้วในเรื่องของความแข็งแรงต่างในบางรูปทรงซึ่งก็ประสบความสำเร็จพอสมควร ตัววัสดุสามารถให้ความหมายในเรื่องความรู้สึกที่อบอุ่น นุ่มนวล และน่าทะนุถนอมดังเจตนาของผู้สร้างสรรค์ หากแต่ภาพรวมของผลงานกลับทำให้ผู้ดูจินตนาการไปถึงภาพคล้ายของใบหน้าสัตว์ หรืออื่น ๆ ซึ่งปัญหาอาจเกิดจากการปรับรูปทรงต่าง ๆ ให้มีลักษณะนูนสูงขึ้นมากจนเกือบเป็นสามมิติ ซึ่งอาจเป็นความค้อยประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ที่ยังไม่เข้าใจในรูปทรงมีลักษณะเป็นสามมิติมาก่อนนั่นเอง

อภิปรายผล

ในการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสมชุดนี้ ผู้วิจัยได้มีการสร้างสรรค์ผลงานตามกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และผลงานยังเกิดพัฒนาการที่ดี เป็นที่น่าพอใจ จากความรู้และประสบการณ์ทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อค้นพบใหม่ ดังนี้

1. การนำเอาวัสดุสิ่งทอที่เกี่ยวข้องกับเครื่องใช้ของทารก เช่น สิ่งทอประเภทผ้า ค้าย และเส้นใย มาสร้างสรรค์เป็นผลงานสื่อผสม ยังผลให้เกิดผลทางความรู้สึก หรือสุนทรียรสที่เกี่ยวกับแนวเรื่องได้เป็นอย่างดี ดังเช่น ผ้าชนิดที่นำมาทำเป็นเครื่องนุ่งห่มของทารก เช่น ผ้าสำลี ผ้าขนหนู ผ้าชนิดที่ใช้ทำตุ๊กตา ผ้าฝ้าย ผ้าสาธู ผ้ามุ้ง ผ้าป่าน แผ่นใยโพลีเอสเตอร์ ผ้าชนิดที่พิมพ์ลายการ์ตูน และ ค้าย ได้เลือกใช้ใช้ค้ายหลายชนิด เช่น ค้ายฝ้าย ค้ายไหมพรม ค้ายโครเชต์ ค้ายไหม ค้ายเย็บจักร (ทำจากฝ้าย) ค้ายทั้งหมดมีหลายขนาด และแต่ละขนาดจะให้ความรู้สึกที่ต่างกันอย่างออกไป และนอกจากนั้น ได้เลือกสี และผิวของค้ายให้สัมพันธ์กับแนวคิดอีกด้วย ในส่วนของเส้นใย ใช้เส้นใยอยู่ 2 ชนิด คือ ใยโพลีเอสเตอร์ จะใช้เป็นส่วนที่ยึดให้รูปทรงต่าง ๆ นูนปองออกมา ส่วนใยผ้ายืด นำมาบุอยู่บนผลงาน ให้ความรู้สึกนุ่มนวล และมีสีสันสดใส

2. กรรมวิธีการเย็บ ปีก เนา ด้วยด้ายสี ให้เป็นเส้น และรูปทรงแบบต่าง ๆ ทำให้สามารถบอกถึงความรู้สึกถึงความผูกพันระหว่างแม่กับลูก ได้ดีมาก เช่น การลอกภาพลายเส้นของลูก หรือรูปภาพในนิทานกล่อมนอน มาสร้างใหม่ด้วยการปักด้ายโดยฝีมือของแม่ลงบนผลงานสร้างสรรค์

3. ผลงานที่สำเร็จแล้ว ได้แสดงนัยสำคัญ ดังนี้

3.1 ความรักความผูกพันแม่ลูกของผู้วิจัย เป็นความรักที่มาจากความผูกพันทางธรรมชาติ และความผูกพันจากการเลี้ยงดูที่อาจเหมือนคุณแม่ลูกทั่วไป แต่คุณแม่ลูกของผู้วิจัยมีความแตกต่างกันในรายละเอียด ซึ่งจะแสดงออกในผลงานสร้างสรรค์ ดังเช่น ลวดลายปักที่ได้จากภาพวาดลายเส้นของลูก ภาพของเล่นชิ้นโปรด ภาพจากนิทานกล่อมนอน เป็นต้น

3.2 สัญลักษณ์ของแม่ที่เป็นรูปทรงทรวงอกและเบาะนอน ได้ห่อหุ้ม กกกอด สัญลักษณ์ที่เป็นลูกเอาไว้

4. ในช่วงหลายปีมานี้ มีศิลปินหญิงที่ชื่อ พิณรี สันทพิทักษ์ ใช้แนวคิด และภาวะอันเกี่ยวข้องกับตนเองและลูกมานำเสนอ โดยนำรูปทรงทรวงอกมาใช้เป็นรูปทรงหลัก ใช้เทคนิค ผ้าไหม ไยสังเคราะห์ กระดาษสา และเทียน มาสร้างผลงาน และใช้วิธีการแบบศิลปะจัดวาง (Installation) ในการแสดงผลงานแต่ละครั้ง ผลงานในแต่ละชุดจะให้ความรู้สึกที่ค่อนข้างแตกต่างกันออกไป ถึงแม้จะเป็นแนวเรื่องเดียวกันก็ตาม บ้างก็รู้สึกถึงการเกิดด้วยสัญญาณของแสงสว่าง เรืองรอง แล้วก็ค่อย ๆ ดับหายของเทียนที่ทำเป็นรูปทรงทรวงอก หรือบ้างก็รู้สึกเหมือนการบันทึกถึงความสำคัญของนมแม่ของเธอ ด้วยการ ใช้ผ้าไหมคุณภาพดีของ จิม ทอมป์สัน ทอเป็นผืนขนาดใหญ่ โดยมีรูปร่างของนมที่มีลักษณะตั้งขึ้น ผ้านั้นถูกห้อยแขวนอยู่ภายในห้องจำนวนมาก ส่วนในชุดผลงาน “หนูนนม” เธอ ได้สร้างรูปทรงทรวงอกขนาดใหญ่ด้วยผ้าไหมและยึดใยสังเคราะห์เข้าไปจนเต็มแน่นเป็น 3 มิติ คราวนี้รูปทรงทรวงอกที่มากมายถูกจัดวางไว้ในห้องที่ผู้ชมสามารถสัมผัส เคี้ยวเคี้ยว กอดรัดรูปทรงดังกล่าวของเธอ ได้อย่างเต็มที่ ผลงานของพิณรี ใช้รูปทรงทรวงอกเป็นรูปทรงหลัก หากแต่เปลี่ยนผันวัสดุให้มีความหลากหลายไปตามแนวคิดที่รองรับ ในส่วนผลงานของผู้วิจัย ได้เลือกใช้รูปทรงทรวงอกเป็นส่วนประกอบสำคัญที่เหมือนกัน หากแต่นำรูปทรงของลูกที่แทนค่าด้วยรูปทรง

อินทรีรูป และรูปทรงที่เป็นเครื่องใช้ของทารก มาแสดงความสัมพันธ์ เกี่ยวโยงเป็นสายใยผูกพันระหว่างแม่กับลูก ในแบบที่เป็นคุณแม่ลูกที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น การแสดงออกทางความรักที่มีรายละเอียดที่แตกต่าง การดูแลเลี้ยงดู การถ่ายทอดความผูกพันที่ลึกซึ้ง และมีลักษณะเฉพาะ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม เรื่อง “ ความผูกพันแม่ลูก ” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวเรื่อง รูปทรง และเทคนิคกระบวนการของ ผลงานตนเอง ในทุกกระบวนการอย่างถี่ถ้วน จนเกิดเป็นผลงานสื่อผสมที่มีลักษณะเฉพาะตน ซึ่งสามารถสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัยได้อย่างชัดเจน สามารถเป็นความรู้และแนวทาง สำหรับผู้ที่มีความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานในแบบสื่อผสม หรือในแนวเรื่องที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับความรักความผูกพันของแม่กับลูก หรือการใช้เทคนิค ประเภทเดียวกัน และนอกจากนั้น ยังอยากเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ที่ควรพิจารณาในรายละเอียด ดังนี้

1. การเริ่มต้นการสร้างสรรค์ผลงาน ให้ไตร่ตรอง พิจารณาในภาพรวมของความเป็น ตัวตนของผู้สร้างสรรค์ให้ดีกว่าก่อนจะตัดสินใจว่าจะทำผลงานในลักษณะใด เช่น ให้พิจารณาถึงการมี ความลุ่มลึกในส่วนสำคัญของกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในทุกส่วน เช่น การกำหนดแนว เรื่อง รูปทรง และเทคนิค และให้ระมัดระวังเรื่องการสร้างสรรค์ผลงานตามกระแสนิยม
2. ควรมีการเข้าถึงข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เช่น การศึกษาผลงานศิลปะจากผลงานจริงของ ศิลปินที่ได้รับอิทธิพล ไม่ว่าจะเป็น อิทธิพลด้านแนวเรื่อง หรืออิทธิพลด้านเทคนิค ก็ตาม เพราะ การศึกษาจากผลงานจริงนั้นย่อมได้รับบรรยากาศที่ดีกว่านั่นเอง นอกจากนี้ควรมีการสัมภาษณ์ การสัมผัสผลงานจริง รวมถึงการอ่านวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และเลือกสรรค้นคว้าข้อมูลที่มี ประสิทธิภาพ กล่าวคือ ข้อมูลที่ได้มาต้องเป็นข้อมูลที่ดีมีคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ หรือ ศิลปินที่ ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากคนในวงกว้าง
3. การศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ในทุก ๆ ส่วนของกระบวนการการสร้างสรรค์ศิลปะ เพราะศิลปะมักเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
4. หมั่นทดลองเทคนิคในผลงานจำนวนมาก จะทำให้เกิดเป็นพัฒนาการ และได้มาซึ่ง ทักษะ และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนในที่สุด
5. ในการเลือกใช้เทคนิคจะต้องมีความสอดคล้องกับแนวเรื่องที่ต้องการสร้างสรรค์ และ ผู้วิจัยยังต้องมีความชำนาญ หรือ สันทัดในเทคนิคนั้นพอสมควรจึงจะทำให้การสร้างสรรค์มีราบรื่น และพบกับความสมบูรณ์ในที่สุด

จากการได้ทำการวิจัยผลงานสื่อผสม เรื่อง “ความผูกพันแม่ลูก” นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า ปรับปรุง ในแต่ละช่วงระยะของการสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ผลงานตรงตามเป้าหมายมากที่สุด ในการ สร้างสรรค์ได้ใช้รูปแบบนามธรรม เทคนิคสิ่งทอ จนเกิดเป็นผลงานทัศนศิลป์ อันจะได้เป็นสื่อ บอกเล่าถึงความรู้สึกของแม่ที่มีต่อลูก เพื่อต้องการกระตุ้นเตือนให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงรัก อันยิ่งใหญ่ของแม่ รู้ซึ่งถึงคุณค่าของความรักของแม่ ซึ่งเป็นรักที่แตกต่างจากรักของสิ่งอื่นใด

ให้ทดแทน เจริญในบุญคุณของแม่ และดูแลชีวิตและจิตใจแม่ ดังที่แม่เคยดูแลตน ซึ่งจะยังผลถึง
ชีวิตอันผาสุก และความปิติสุขของสังคมต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY